Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001599

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 08-05-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Юнтунен Ганна Михайлівна

2. Hanna M. Yuntunen

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 229

Назва наукової спеціальності: Громадське здоров’я

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 229 громадське здоров'я

Дата захисту: 12-06-2025

Спеціальність за освітою: медико-профілактична справа

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8772

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010681

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 9, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010681

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 9, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.33.33

Тема дисертації:

1. Комплексна оцінка забруднення об’єктів довкілля важкими металами як чинника ризику для громадського здоров’я в умовах промислового регіону

2. Comprehensive assessment of environmental pollution by heavy metals as a risk factor for public health in an industrial region. – Qualifying scientific work on manuscript rights

Реферат/анотація:

1. У дисертаційній роботі представленj теоретичне обґрунтування та вирішення науково-практичного завдання з вивчення особливостей забруднення важкими металами життєзабезпечуючих об’єктів довкілля та внутрішнього середовища організму людини, оцінки ризику для здоров’я населення за ізольованої та комбінованої їх дії, визначення мікроелементного статусу за умов техногенного впливу та змін мікроелементного гомеостазу при розвитку захворювань, розробки науково-обґрунтованих підходів з управління ризиком для здоров’я населення за хронічного впливу важких металів в умовах промислових територій. Комплексні дослідження виконані в умовах одного з найбільших промислових регіонів України – Дніпропетровській області. Дизайн дослідження представляв собою структурно-логічне поєднання 6 етапів з використанням комплексу методів досліджень – бібліосемантичного, санітарно-гігієнічного, епідеміологічного, клініко-анамнестичного, лабораторного, біохімічного, фізико-хімічного, статистичного та

математичного методів з використанням комплексного і системного підходів, оцінки ризику. Отримані результати стали науковим обґрунтуванням розробки підходів з управління ризиком для здоров'я населення за хронічного впливу важких металів в умовах промислових територій, що є важливою складовою для своєчасного прогнозування стану здоров'я за впливу чинників довкілля та при розвитку патологічних процесів в організмі, розробки комплексу заходів для покращення громадського здоров'я. Вперше в умовах промислового регіону: визначені середні добові дози важких металів за їх комплексного надходження до організму людини; з'ясовано питому вагу інгаляційного та перорального шляхів у формуванні рівня сумарного добового надходження та мікроелементного статусу; розраховано ризики розвитку неканцерогенних та канцерогенних ефектів за ізольованої й комбінованої дії металів; виявлено особливості впливу комплексу мікроелементів, у тому числі маловивчених, на організм; визначено мікроелементний статус мешканців промислового регіону за широким спектром мікроелементів, його гендерну та вікову специфіку; доведено формування дисгомеостазу мікроелементів при захворюваннях сечостатевої системи; визначено взаємозв'язок мікроелементного статусу з клініко-лабораторними показниками стану організму, ступенем його адаптації; виявлено індикаторні показники стану організму за впливу важких металів. Розширені наукові уявлення про: види і питому вагу різних джерел забруднення у формуванні загального обсягу викидів забруднюючих речовин; рівень забруднення важкими металами об'єктів довкілля, роль різних життєзабезпечуючих середовищ та виду металу в формуванні внутрішнього забруднення організму ксенобіотиками; основні групи харчових продуктів – джерел надходження мікроелементів до організму; рівень і структуру захворюваності дорослого населення промислового регіону; ступінь взаємозв'язку важких металів, рівня їх добового надходження з показниками захворюваності населення; основні підходи щодо гігієнічного регламентування чинників довкілля хімічної природи, їх доповнення у частині методології оцінки ризику відповідно до міжнародних стандартів; підходи з управління ризиком для громадського здоров'я за впливу важких металів. Встановлено рівень комплексного і комбінованого забруднення важкими металами об'єктів навколишнього середовища; визначено детермінантну питому вагу різних життєзабезпечуючих об´єктів довкілля у формуванні внутрішнього забруднення організму різними металами та мікроелементного статусу; обґрунтовано необхідність застосування біомоніторингових досліджень в практичній діяльності для підвищення ефективності діагностики та профілактики розвитку мікроелементозів у населення за впливу чинників довкілля та при захворюваннях сечостатевої системи; доповнено інформаційну базу щодо вмісту мікроелементів у різних біосубстратах організму в умовах техногенного навантаження; створено кореляційну матрицю взаємозв'язку між ксенобіотиками і есенційними мікроелементами та клініко-лабораторними показниками й ступенем адаптації організму; запропоновано науково-обґрунтовані підходи з управління ризиком для громадського здоров'я за впливу важких металів довкілля

2. The dissertation theoretically substantiates and solves an important scientific and practical task dedicated to the study of the features of heavy metal pollution of life-supporting environmental objects and the internal environment of the human body, assessment of the risk to public health under their isolated and combined effects, determination of the features of microelement status under conditions of technogenic influence and changes in microelement homeostasis during the development of diseases, development of scientifically based approaches to managing the risk to public health under chronic exposure to heavy metals in industrial areas. Comprehensive research was carried out in the conditions of one of the largest industrial regions of Ukraine – Dnipropetrovsk region. The research design was a structural and logical combination of 6 stages using a complex of research methods - bibliosemantic, sanitary-hygienic, epidemiological, clinical-anamnestic, laboratory, biochemical, physico-chemical, statistical and mathematical methods using complex and systemic approaches, risk assessment. The obtained results became a scientific basis for the development of risk management approaches for the health of the population under chronic exposure to heavy metals in the conditions of industrial areas, which is an important component for timely forecasting of the state of health under the influence of environmental factors and during the development of pathological processes in the body, the development of a complex of measures to improve public health. For the first time in the conditions of an industrial region: the average daily doses of heavy

metals were determined for their complex intake into the human body; the specific weight of the inhalation and oral routes in the formation of the level of total daily intake and microelement status was clarified; the risks of developing non-carcinogenic and carcinogenic effects for the isolated and combined action of metals were calculated; the features of the influence of a complex of microelements, including poorly studied ones, on the body were identified; the microelement status of residents of the industrial region was determined for a wide range of microelements, its gender and age specificity was determined; disturbance of microelement homeostasis in diseases of the genitourinary system was proven; the relationship of microelement status with clinical and laboratory indicators of the body's condition, the degree of its adaptation was determined; indicative findings of the body's condition under the influence of heavy metals were identified. There were expanded scientific understanding of: types and specific weight of various sources of pollution in the formation of the total volume of pollutant emissions; the level of pollution of environmental objects with heavy metals, the role of various life-supporting environments and the type of metal in the formation of internal pollution of the body with xenobiotics; main groups of food products – sources of microelements entering the body; the level and structure of morbidity of the adult population of the industrial region; the degree of correlation of heavy metals, the level of their daily intake with indicators of morbidity of the population; basic approaches to hygienic regulation of environmental factors of a chemical nature, their addition in terms of risk assessment methodology in accordance with international standards; approaches to risk management for public health due to exposure to heavy metals. The level of complex and combined pollution of environmental objects with heavy metals has been established; the determinant specific weight of various life-supporting environmental objects in the formation of internal pollution of the body with various metals and microelement status has been determined; the need for the use of biomonitoring studies in practical activities has been substantiated to increase the effectiveness of diagnostics and prevention of the development of microelementosis in the population under the influence of environmental factors and in diseases of the genitourinary system has been substantiated; the information base on the content of microelements in various biosubstrates of the body under conditions of technogenic load has been supplemented; a correlation matrix of the relationship between xenobiotics and essential microelements and clinical and laboratory indicators and the degree of adaptation of the body has been created; scientifically sound approaches to managing the risk to public health under the influence of heavy metals in the environment have been proposed.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Білецька ЕМ, Онул НМ, Калінічева ВВ, Юнтунен ГМ. Гігієнічні заходи профілактики диселементозів у населення промислових міст. Гігієна населених місць : зб. наук. пр. 2021; вип. 71 : 201-209
- 2. Онул НМ, Білецька ЕМ, Вальчук СІ, Юнтунен ГМ, Похмурко ІВ, Бєльська ТМ. Гігієнічна оцінка якості харчових продуктів за вмістом есенціальних та токсичних мікроелементів. Гігієна населених місць: зб. наук. пр. 2022; вип. 72 : 107-116
- 3. Онул НМ, Гармаш НЛ, Останін АА, Юнтунен ГМ. Госпітальна захворюваність дорослого населення Дніпропетровської області. Україна. Здоров'я нації. 2023; 1 (71): 67-73.
- 4. Юнтунен ГМ, Онул НМ. Особливості захворюваності дорослого населення Дніпропетровської області на урологічні хвороби. Довкілля та здоров'я. 2023; 4: 11-15.
- 5. Онул НМ, Юнтунен ГМ, Шевченко ОА, Вальчук СІ. Ризик для здоров'я населення Дніпропетровської області від забруднення атмосферного повітря важкими металами. Intermedical journal. 2024; 1: 155-159.

- 6. Юнтунен ГМ, Онул НМ. Мікроелементний склад питної води при централізованому водопостачанні промислових міст Дніпропетровської області. Гігієна населених місць : зб. наук. пр. К., 2024; вип. 74:10-17
- 7. Юнтунен ГМ, Онул НМ. Вміст есенційних мікроелементів у сироватці крові мешканців промислового регіону. Довкілля і здоров'я. 2025; 1:45-50
- 8. Онул НМ, Юнтунен ГМ, Родіонова ВВ, Поліон МЮ, Туренко ОА. Біомоніторинг токсичних та потенційно токсичних важких металів у сечі мешканців промислового регіону. Мед. перспективи. 2025;30(1):166-73.
- 1. Білецька ЕМ, Онул НМ, Калінічева ВВ, Юнтунен ГМ. Диселементози у населення промислових міст та їх профілактика. Збірник тез регіонального науково-практичного форуму «Впровадження моделі «зеленої» економіки в Україні: інноваційні екологічні рішення для територіальних громад. Дніпро, 2021: 6
- 2. Onul N, Yuntunen H. The problem of atmospheric air pollution of the industrial city. About modern problems in science and ways to solve them. Abstracts of XII International Scientific and Practical Conference. Graz, Austria 2021: 241-242
- 3. Онул НМ, Гармаш НЛ, Останін АА, Юнтунен ГМ. Особливості захворюваності населення екологічно контрастних міст Дніпропетровської області. Актуальні питання біології та медицини: зб. наук. праць за матеріалами XVIII Всеукраїнської наукової конференції. Лубни: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2023: 154-159
- 4. Юнтунен ГМ, Онул НМ. Вплив поліметалевого забруднення харчових продуктів на розвиток урологічної патології дорослого населення. Актуальні питання громадського здоров'я та екологічної безпеки України: збірка тез доповідей науково–практичної конференції з міжнародною участю до 140-річчя з дня народження О.М. Марзєєва (XIX марзєєвські читання). Випуск 23. Київ, 2023: 170-171.
- 5. Юнтунен ГМ, Онул НМ, Крамарьова ЮС. Методи управління ризиками розвитку неканцерогенних ефектів у населення за хронічного впливу важких металів. Громадське здоров'я: від аналізу минулого до розуміння майбутнього: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. Дніпро, 2024: 49-52
- Юнтунен ГМ, Онул НМ, Шевченко ОА. Сумарне добове надходження мікроелементів з групи важких металів у організм людини в умовах промислового регіону. Актуальні питання громадського здоров'я та екологічної безпеки України: збірка тез доповідей науково–практичної конференції з міжнародною участю (XX марзєєвські читання). Випуск 24. Київ, 2024: 70-71

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0120U102612 0121U114434

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Онул Наталія Михайлівна

2. Nataliia M. Onul

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4968-3469

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010681

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 9, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гуліч Марія Павлівна
2. Mariia P. Hulich

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1708-3012

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут громадського здоров'я ім. О. М. Марзєєва Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02011858

Місцезнаходження: вул. Гетмана Павла Полуботка, буд. 50, Київ, 02660, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Андрусишина Ірина Миколаївна
2. Iryna M. Andrusyshyna

Кваліфікація: д. б. н., с.н.с., 14.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5827-3384

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут медицини праці імені Ю. І. Кундієва Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 22946309

Місцезнаходження: вул. Саксаганського, буд. 75, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шаторна Віра Федорівна

2. Vira F. Shatorna

Кваліфікація: д. б. н., професор, 14.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5853-9864

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010681

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 9, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Головкова Тетяна Аркадіївна

2. Tetiana A. Golovkova

Кваліфікація: к.мед.н., доц., 14.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0379-3398

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010681

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 9, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Макаренко Ольга Володимирівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Макаренко Ольга Володимирівна

Відповідальний за підготовку облікових документів

Макаренко Ольга Володимирівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна